

INSPIRATIONSPUNKTER

7. februar 2012

Samråd i ERU den 9. februar 2012 – spørgsmål N-R stillet efter ønske fra Hans Chr. Schmidt (V).

[Det talte ord gælder]

- Tak for invitationen til at komme herover i udvalget.
- Udvalget har stillet mig en række spørgsmål, der vedrører bestyrelsesmedlemmer i banker. Disse spørgsmål vil jeg besvare her i dag.

Ad spørgsmål N:

Hvilke krav stilles der i lovgivningen til bestyrelsesmedlemmer i banker?

- Jeg er blevet bedt om at redegøre nærmere for, hvilke krav, der stilles i lovgivningen til bestyrelsesmedlemmer i banker.
- Udgangspunktet er, at det er generalforsamlingen i et selskab, der udpeger selskabets bestyrelse. Generalforsamlingen kan normalt frit vælge, hvem der ønskes som bestyrelsesmedlemmer.
- Dette gælder dog ikke for finansielle virksomheder. For finansielle virksomheder er der særlige krav i lovgivnin-

gen, som bestyrelsesmedlemmer skal leve op til for at kunne bestride et bestyrelseshverv.

- Der gælder blandt andet et krav om, at et bestyrelsesmedlem skal være ”fit & proper”. Denne betingelse indebærer, at der stilles krav til bestyrelsesmedlemmets egnethed (fit) og hæderlighed (proper).
- Kravet om egnethed betyder, at et bestyrelsesmedlem i en finansiel virksomhed skal have fyldestgørende erfaring til at varetage posten som bestyrelsesmedlem.
- Kravene til, hvad der skal anses for at være ”fyldestgørende erfaring”, afhænger af den konkrete stilling, som bestyrelsesmedlemmet skal varetage.
- Det er således ikke sikkert, at en person vil kunne godkendes som bestyrelsesmedlem i én bank, blot fordi den pågældende er bestyrelsesmedlem i en anden bank. Der kan jo være stor forskel på de opgaver, der skal varetages fra bank til bank.
- Når der vælges et nyt medlem til en banks bestyrelse, vurderer Finanstilsynet, om den pågældende har den påkrævede erfaring. Finanstilsynet foretager vurderingen for hver enkelt stilling, bestyrelsesmedlemmet skal varetage.

- Finanstilsynet foretager vurderingen på det tidspunkt, hvor den pågældende skal vælges som medlem. Der er en forpligtelse for det enkelte bestyrelsesmedlem til at orientere Finanstilsynet om efterfølgende forhold, der kan have betydning for vurderingen. Dette krav vender jeg tilbage til om lidt.
- Kravet om hæderlighed betyder, at et bestyrelsesmedlem skal leve op til en række yderligere krav:
- For det første må et bestyrelsesmedlem ikke være dømt for overtrædelse af straffeloven eller den finansielle lovgivning. Det forudsætter dog, at overtrædelsen betyder, at der er en risiko for, at vedkommende ikke kan varetage hvervet som bestyrelsesmedlem på betryggende måde.
- Det betyder således ikke, at alene fordi et bestyrelsesmedlem er dømt for overtrædelse af straffeloven, kan den pågældende ikke længere anses for at opfylde kravene til hæderlighed.
- Som eksempel kan nævnes, at en dom for spirituskørsel ikke nødvendigvis medfører, at en person ikke længere kan være bestyrelsesmedlem i en bank.

- For det andet må et bestyrelsesmedlem ikke have indgivet begæring om eller være under rekonstruktionsbehandling, konkurs eller gældssanering.
- Hensynet bag dette forbud er, at der vurderes at være øget risiko for, at en person, der ikke kan varetage sine egne økonomiske forhold, heller ikke vil kunne varetage en post med ansvar for forvaltning af andres penge på forsvarlig vis.
- For det tredje må et bestyrelsesmedlem ikke på grund af sin egen økonomiske situation eller via et selskab, som vedkommende ejer, deltager i ledelsen af eller i øvrigt har væsentlig indflydelse på, have påført den finansielle virksomhed et tab eller risiko for tab.
- Et eksempel på en situation, der er omfattet af dette forbud kunne være, hvis et medlem af bankens bestyrelse også er medlem af bestyrelsen i det lokale hotel- og kongrescenter. Hvis hotelvirksomheden bliver drevet på en måde, der gør, at banken taber penge på engagementet, vil dette være omfattet af forbuddet.
- Baggrunden for forbuddet er, at hvis et ledelsesmedlem har medvirket til, at et engagement har påført den finansielle virksomhed et tab eller en risiko herfor, er der en risiko for, at bestyrelsesmedlemmet ikke vil være i stand

til at træffe tilstrækkeligt objektive vurderinger som medlem af bestyrelsen.

- Samtidig vil de øvrige bestyrelsesmedlemmer være friere stillet til at foretage en vurdering af et engagement, hvis dette ikke vedrører en bestyrelseskollega.
- Endelig må et bestyrelsesmedlem ikke have udvist en adfærd, der giver grund til at tro, at vedkommende ikke vil varetage sin post som bestyrelsesmedlem på forsvarlig vis.

Underretningspligt

- Som nævnt har man som bestyrelsesmedlem pligt til løbende at orientere Finanstilsynet om forhold, der kan have indflydelse på vurderingen af ens egnethed og hæderlighed. Finanstilsynet har mulighed for at pålægge bestyrelsesmedlemmet en bøde, hvis dette krav ikke overholdes.
- Hvis Finanstilsynet får viden om forhold, der betyder, at et medlem ikke længere er egnet til posten som bestyrelsesmedlem, vil Finanstilsynet påbyde bestyrelsesmedlemmet at nedlægge sit hverv.
- Ud over kravene til bestyrelsesmedlemmernes egnethed og hæderlighed er der også krav om, at bestyrelsen løbende vurderer, om dens medlemmer tilsammen besidder den fornødne viden og erfaring om bankens risici til

at sikre en forsvarlig drift af banken.

- Når bestyrelsen skal foretage vurderingen skal den tage udgangspunkt i virksomhedens forretningsmodel og de risici, der er forbundet hermed.
- Kort sagt kan man sige, at jo mere kompleks forretningsmodellen er, desto større krav stilles der til bestyrelsens samlede kompetencer.
- Der stilles endvidere i lovgivningen en lang række krav om, hvilke opgaver bestyrelsen skal varetage. Det gælder bl.a.:
 - træffe beslutning om bankens forretningsmodel (fastlæggelse af hovedtyper af forretningsmæssige aktiviteter) og vurdere bankens risici
 - vedtage politikker og beredskabsplaner
 - give direktionen skriftlige retningslinjer for de dispositioner, direktionen kan foretage
 - vurdere, om bankens risikoprofil og politikker er forsvarlige i forhold til bankens forretningsmæssige aktiviteter, organisation og ressourcer samt de markedsforhold, som banken drives under

- vurdere og tage stilling til bankens budgetter, kapital, likviditet, væsentlige dispositioner, særlige risici og overordnede forsikringsforhold
- for pengeinstitutter bevilger og værdiansætter de største engagementer
- overvåge, at direktionen varetager sine opgaver på en betryggende måde og i overensstemmelse med bestyrelsens beslutninger og anvisninger. Bestyrelsen skal træffe passende foranstaltninger, hvis dette ikke er tilfældet
- sikre, at direktionens rapportering til og information af bestyrelsen er fyldestgørende for bestyrelsens arbejde
- overvåge, at banken har effektive former for virksomhedsstyring
- træffe beslutning om bankens individuelle solvensbehov
- Bestyrelsen skal yderligere fastlægge en forretningsorden for udførelsen af bestyrelsesarbejdet, ligesom bestyrelsen skal føre en forhandlingsprotokol, hvori bestyrelsens drøftelser og beslutninger skal indføres.

- Jeg kan herudover bemærke, at reglerne om ledelsesmedlemmers egnethed og hæderlighed blev skærpet med virkning fra 1. juli 2010. Stramningerne har medført, at det blev nemmere for Finanstilsynet at pålægge finansielle virksomheder at afskedige direktionen.
- Finanstilsynet har efterfølgende afgjort 10 sager, hvor en række personer ikke er fundet egnede til at varetage posten som ledelsesmedlem i en finansiell virksomhed.
- Herudover har Finanstilsynet rejst 9 sager mod ledelsesmedlemmer i banker og forsikringsselskaber. Sager der alle har medført, at det pågældende ledelsesmedlem selv har trukket sig fra bestyrelsen eller direktionen i virksomheden.
- Jeg kan yderligere fortælle, at Finanstilsynet i øjeblikket arbejder på at konkretisere de krav, der stilles til bestyrelsens selvevaluering.
- Arbejdet har særligt fokus på at sikre, at der i bestyrelsen er de rigtige kompetencer. I arbejdet indgår der også overvejelser om, hvilke elementer i en virksomheds forretningsmodel, der skal give bestyrelsen anledning til at overveje, om der er behov for særskilte kompetencer, og hvordan disse i givet fald kan opnås.

Ad spørgsmål O:

Hvad kan et bestyrelsesmedlem forvente af Finanstilsynets besøg i et pengeinstitut i relation til de forpligtelser, som bestyrelsesmedlemmet selv har?

- Jeg er endvidere blevet bedt om at redegøre for, hvad et bestyrelsesmedlem kan forvente af Finanstilsynets besøg i et pengeinstitut i relation til de forpligtelser, som bestyrelsesmedlemmet har.
- For at undgå misforståelser vil jeg lige præcisere, at Finanstilsynet kalder et ”besøg” for en ”undersøgelse”. Jeg vil i min besvarelse af spørgsmålet også anvende ordet ”undersøgelse”.
- Når Finanstilsynet er på undersøgelse i et pengeinstitut, vil Finanstilsynet søge at afdække, om bestyrelsen samlet set har en god forståelse af pengeinstitutts forretningsmodel og risikoområder. Og om bestyrelsen har taget stilling til, om pengeinstitutts risikoprofil og politikker er forsvarlige i forhold til instituttets forretningsmæssige aktiviteter, organisation og ressourcer samt de markedsforhold, som instituttet drives under.
- Derudover vil Finanstilsynet søge at afdække, om bestyrelsen lever op til de krav, der stilles til bestyrelsen – og som jeg netop har redegjort nærmere for.
- Denne afdækning sker ud fra det, der kaldes en risikobaseret vurdering. I den vurdering indgår der en række

elementer. Som det fremgår af loven betyder det, at Finanstilsynet vil dykke mere ned i et område, hvis Finanstilsynet vurderer, at der kan være tale om alvorlige lovovertrædelser eller med lovens ord ”Tilrettelæggelsen af tilsynsvirksomheden skal ske ud fra et væsentlighedshensyn, hvor den tilsynsmæssige indsats står i forhold til de potentielle risici eller skadevirkninger.

- Et centralt element heri er afdækningen af de faktiske risici i instituttet, og om virksomhederne selv har identificeret disse korrekt og taget hånd om dem
- Afdækningen af dette sker konkret ved, at Finanstilsynet i forbindelse med gennemførelsen af undersøgelsen gennemlæser bestyrelsens forhandlings- og bevillingsprotokoller. Ved denne gennemlæsning, kan Finanstilsynet blandt andet se, hvor ofte de enkelte bestyrelsesmedlemmer deltager i bestyrelsens møder, og om det enkelte bestyrelsesmedlem ytrer holdninger i forbindelse med bestyrelsens arbejde. Gennemlæsningen er således med til at afdække Finanstilsynets vurdering af det enkelte bestyrelsesmedlems forståelse af risici ved instituttet.
- Endelig gennemgås de enkelte bestyrelsesmedlemmers engagementer med pengeinstituttet. Det undersøges blandt andet, hvorvidt kravene i lovgivningen, om at engagementerne skal være på markedsbaserede vilkår og følge virksomhedens sædvanlige forretningsbetingelser, er overholdt.

- Når det er sagt, så er det vigtigt at holde fast i, at ledelsen af det enkelte pengeinstitut ligger hos direktion og bestyrelse og ikke Finanstilsynet. Det er direktionen, der har det daglige ansvar for ledelsen af instituttet og bestyrelsen, som typisk mødes en gang om måneden, der har det mere overordnede ansvar. Finanstilsynet kommer en gang om året i nogle i institutter og i andre institutter går der flere år i mellem hvert tilsynsbesøg.

Ad spørgsmål P:

Er det ministerens opfattelse, at et bestyrelsesmedlem, der indtræder i en bankbestyrelse få dage efter eksempelvis det tilsyn, som Finanstilsynet foretog i EBH Bank den 26. marts 2007 – og i den anledning modtager Finanstilsynets orienteringsskrivelse herom af 10. januar 2008 (bilag A) – i den anledning burde være opmærksom på særlige forhold, der kunne udløse et senere bestyrelsesansvar?

- Jeg er desuden med spørgsmål P blevet bedt om at besvare, om et bestyrelsesmedlem, der indtræder i en bankbestyrelse få dage efter eksempelvis det tilsyn, som Finanstilsynet foretog i EBH Bank den 26. marts 2007 – og i den anledning modtager Finanstilsynets orienteringsskrivelse herom af 10. januar 2008 (bilag A) – i den anledning burde være opmærksom på særlige forhold, der kunne udløse et senere bestyrelsesansvar.
- Jeg vil gerne i den sammenhæng bemærke, at givet der henvises til en helt konkret aktuel sag, mener jeg ikke, at det vil være korrekt af mig at begynde at forholde mig til nærmere detaljer i sagen. Jeg ønsker således ikke at foregribe resultatet af de retssager, der verserer eller er på

vej, der vedrører ansvar for bestyrelsesmedlemmer i kriseramte eller krakkede banker.

- Det er domstolenes ansvar at tage stilling til spørgsmål om erstatningsansvar.
- Og jeg finder det mest rigtigt at overlade det til domstolene at vurdere, hvorvidt et givent bestyrelsesmedlem i en konkret situation burde have været opmærksom på særlige forhold, der kan udløse et senere bestyrelsesansvar.
- Helt overordnet i relation til bestyrelsesmedlemmers ansvar kan jeg dog bemærke, at et bestyrelsesmedlem blandt andet har en løbende pligt til at sætte sig ind i virksomhedens overordnede forhold.
- Hvis et bestyrelsesmedlemmet bliver opmærksom på dispositioner, der må anses for uforsvarlige eller retsstridige, skal bestyrelsesmedlemmet gøre en indsats for at dispositionerne ikke foretages, eller såfremt dispositionerne er foretaget inden bestyrelsesmedlemmets tiltræden, at forholdene korrigeres.

Ad spørgsmål Q:

Er det ministerens opfattelse, at førnævnte redegørelse af 10. januar 2008 (bilag A) efterfølgende er blevet korrekt gengivet i det notat, som samme Finanstilsyn udarbejdede den 26. marts 2010 (bilag B) - det vil sige efter EBH Banks kollaps og til fremlæggelse under blandt andet retssagen?

- I forhold til spørgsmålet om forholdet mellem Finanstilsynets redegørelser fra 2008 henholdsvis 2010, har Finanstilsynet oplyst overfor mig, at beskrivelsen af den ordinære inspektion i marts 2007 i Finanstilsynets redegørelse af 26. marts 2010 (bilag B) baserer sig dels på hvad der er sagt på det afsluttende møde med bestyrelse, direktion og revision. Dels på hvad der fremgår af den afsluttende rapport af 10. januar 2008 (bilag A).
- Derudover tegner redegørelsen af 26. marts 2010 et bredere billede af omstændighederne op til bankens konkurs.
- Det er Finanstilsynets opfattelse, at det er væsentligt at bestyrelsen sætter grænser for og udarbejder politikker for, hvor store kreditrisici et institut skal påtage sig.
- Det er også væsentligt, at en bestyrelse sikrer sig, at de givne politikker og forretningsgange efterleves. Manglende overholdelse af lov om finansiel virksomheds grænser for, hvor store engagementer må være, anser Finanstilsynet ligeledes for et meget væsentligt forhold. Et forhold, der i øvrigt har karakteriseret flere af de institutter, der er gået konkurs under den finansielle krise.

- Det skal bemærkes, at Finanstilsynet i 2009/10 har lavet en modernisering af både den skriftlige og mundtlige af-rapportering til bestyrelserne. Dette er netop sket med henblik på at gøre Finanstilsynets budskaber til bestyrelsen klarere.

Ad spørgsmål R:

Er der sammenfald mellem tidligere ledende medarbejdere i Finanstilsynet og nuværende medarbejdere i Finansiell Stabilitet?

- Endelig er jeg blevet spurgt om, hvorvidt der er sammenfald mellem tidligere ledende medarbejdere i Finanstilsynet og nuværende medarbejdere i Finansiell Stabilitet. Ved "ledende medarbejdere" går jeg ud fra, at der menes medarbejdere i Finanstilsynets direktion.
- Jeg kan oplyse, at Henrik Bjerre Nielsen, adm. direktør i Finansiell Stabilitet, indtil sin ansættelse i Finansiell Stabilitet var ansat som direktør for Finanstilsynet.
- Det var bestyrelsen for Finansiell Stabilitet A/S, der ansatte Henrik Bjerre-Nielsen.
- Herover er Peter Sylvest Larsen, tidligere vicedirektør i Finanstilsynet, ansat som juridisk konsulent i Finansiell Stabilitets afdeling for jura og compliance. Han er ansat på en 9 timers kontrakt ugentligt primært til at bistå med behandling af klagesager.

- Endelig har Finansiell Stabilitet i forbindelse med en enkeltstående opgave ydet et engangshonorar på ca. 10.000 kr. til Susanne Kortsen, tidligere vicedirektør i Finanstilsynet.
- Tak for ordet.